

Kurze

Mittel

Dänisch-weltsprachliche Grammatik.

Vom Erfinder der Weltsprache volapük,

Verleger und Redaktor J. M. Schleyer in Litzelstetten bei
Konstanz (Baden, Deutschland).

1885.

Alfabet (lafab).

A, e, i, o, u; *â* (aa); *ä* (ae), *ö* (o), *ü* (y). — B, p; d, t; v, f; (h),
y (j), g, k; l, r, m, n, *ŋ* (ng); s, f (c), j (ji), e (dij), e (tij), x (fs),
z (f). = 31.

Lesung (lilad).

h: d (th); *äu*: oi, oi; *öv*: eu; *au*: ou; *v*: w; *av*: af; *f*: f; *e*, *z*:
yai: jeg; *óg*: og; *fk*: ff; *éke*: iffe; *äller*: eller ...

1. Hauptwörter (subsats).

A. Abwandlung (deklin).

Dänisch:	volapük:	Dänisch:	volapük:
a. Einzahl.	(banum.)	e. Mehrzahl.	(plunum.)
Skib'et	naf,	Skib'ene	nafs,
Skibets	naf ^â ,	Skibenes	naf ^{âs} ,
(til) Skibet	naf ^e ,	(til) Skibene	naf ^{es} ,
Skibet	naf ⁱ .	Skibene	naf ^{is} .

E. Weibliche Wörter (vøeds jilik).

Fader	fat:
Moder	ji -fat ...

I. Verkleinerungswörter (vøeds smalama).

Dreng'en	pul;
den lille Dreng	pul ^{il} .

2. Beiwörter (ladyèks).

A. Endung (finam: — ik).

Godhed	gud;
god	gud ^{ik} .

702561-A. Esp

E. Steigerung (plulüenam).

sifter	sefik;
sifreere	sefikum,
sifrest	sefikün.

3. Zahlwörter (numavöds).

a. een	bal,	fyv (füv)	vel,
to	tel,	otte	jöl,
tre	kil,	ni	zül,
fire	fol,	ti	bals;
fem	lul,	hundrede	tum;
sex	mäl,	tusind	mil ...
	e. femte	lulid;	
	i. to gange (gange)	telnä ...	

4. Förwörter (pönóps).

A. Persönlige (pæsodiks).

a. jeg (yai)	ob;	fig	ok;
Du	ol;	De	ons.
han	om;	e. vi	obs;
hun	of;	ÿ	ols;
det (der)	òs;	de	oms,
man	on;	de	ofs;
	fig	oks.	

E. Besitjanzeigende (labelediks).

a. min	obik (oba);	ÿer (jert)	onsik (onsa);
din	olik (ola);	e. vor(es)	obsik (obsa),
sin (hans)	omik (oma);	ÿders	olsik (olsa),
hendes	ofik (ofa);	dereš	omsik (omas);
dens (dets)	osik (osa);	—	ofsik (ofas);
—	onik (ona);	—	oksik (okas) ...
—	okik (oka);		

I. Hinweisende (joniks).

a. denne	at,	i. selv	it,
hiin	et;	fig selv	it oki;
e. samme	ot,	selvsamme	öt;
den	ut;	o. saadan (sådan), ilig som ...	

O. Fragende (sækœná).

a. hvo? hvis? hvem?	kim? kima? kime (kimi)?
e. hvad? (vad?)	kis?
i. hvilken? hvad for en?	kiòm? kimik?

U. Rückbezügliche (getefamiks).

a. som (som)	kel, kele, keli;
e. der	kel, kelof, kelòs;
i. hvið (vis)	kela, kelas;
o. hvo; hvem; hvad	(ut) kel; (ut) kele, (ut) keli, (utos) kelos(i);
u. hvilken; hvilke ...	kel, kele, keli; kelis ...

Ä. Unbestimmte (nefümiks.)

a. hver, al, anden	alík, valík, votík;
e. flere, faa (få)	mödikumiks , nemödiks ;
i. ingen (ingen)	nek, noník;
o. man; mangel; der	on; teldík; os;
u. nogen; nogle (somme)	ek, sembal, ans; ans;
ä. noget; intet	bos (sembalos); nos (nonikos);
ö. hinanden; hverandre	balvotík;
ü. hvoisomhelst ...	kel, aikel ...

5. Zeitwörter (velibs.)

A. Personen. Tätige Form (dunafom).

I. Gegenwart (patüp).

a. Einzabl	(banum).	e. Mehrzahl	(plunum).
jeg (yai) elsker	löföb;	wi elske	löföbs;
Du elsker	löfol;	i elske	löföls;
han "	löfom;	de elske	löföms;
hun "	löfof;	" " "	löföfs,
det "	löfos;	" " sig	löfömsok ...
man "	löfon;		
" " sig	löfonok;		
De "	löföns.		

E. Beiten (tims).

II. jeg (yai) elskede	älöföb;
Du har elsket	elöföb;
han havde elsket	ilöföf;
III. vi skulle (ville) elske	ölöföbs;
i skulle (ville) have elsket ...	ülöföls ...

I. Leidende Form (sufafom).

I. jeg elskes (bliver elsket)	palöföb;
II. Du elskedes (blev elsket)	pälöfol;
han er bleven elsket	pelöfom,
hun var bleven elsket	pilöfof;
III. vi skulle (ville) elskes ...	polöföbs;
de " " blevne elskede ...	pulöföms ...

0. Nebenformen (nebaforms).

a. Frage (sāk).

elster De?   löföns-**li**? (**li**-löföns?)

e. Befehlsform (büdabid).

elst! elster!
elstes!   löfol**öd**! löfols**öd**!
   pa löfol**öd**! ...

i. Infinitiv (subsatabid).

at elste; at elstes ...   löfön; **pa** löfön ...

o. Mittelwort (ladyekabid).

elstende; elstet ...   löf**öl**; pelöf**öl** ...

(u. Konjunktiv mögabid.)

jeg vilde have sagt   isagöb-**la** (**esag**öböv) ...

6. Umstandswörter (ladvelibs).

naturlig v i i s   natiko;
oftere   ofenumo,
oftest   ofen**üno** ...

7. Borwörter (pläpöds).

a. wo? (hvor?):

i Hovedstaden   **in** glezif ...

e. wohin?

ind i Hus'et   in dom**i** ...

8. Bindewörter (konyüns).

1. og; 2. ogia; 3. men; 4. når;   1. e; 2. i; 3. ab; 4. if; 5.
5. derfor; 6. ja; 7. som; 8. thi;   sikod; 6. so; 7. äs; 8. ibo; 9.
9. fordi; 10. at; 11. for at; 12.   bi; 10. das; 11. dat; 12. ven ...
da ...

9. Ausrufwörter (lintelëks).

1. o! 2. af! 3. o vee! 4. uf!   1. o; 2. ag! 3. vi!; 4. fi!; 5.
fy!; 5. hei! holla! 6. hys! tys!;   lü!; 6. sö! stilö!; 7. blekö! ..
7. knaf! ...

Probersatz (blufaset).

Solen er klar, om end den   Sol ai**hin**om klülik, ifi blein-
Blinde ikke seer den. —   ikel no logom öti. —